

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alina Kowalewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Kucharska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2019 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z wniosku Z. P.

z udziałem (...) S.A w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. Ustanowić na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. w L. służebność przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy Z. P. położonej w O. oznaczonej numerem geodezyjnym (...), zapisanej w księdze wieczystej (...) polegającą na prawie korzystania przez uczestnika postępowania i każdorazowego właściciela urządzeń i instalacji elektroenergetycznych w postaci słupa (żerdzi) i linii przesyłowej elektroenergetycznej nN 0,4 kV, prawie do korzystania z nieruchomości w zakresie niezbędnym do eksploatacji tych urządzeń, ich konserwacji i naprawy, prawie do dystrybucji za ich pomocą energii elektrycznej, prawie do modernizacji i przebudowy urządzeń, prawie nieograniczonego dostępu do tych urządzeń, prawie wejścia i wjazdu na teren nieruchomości obciążonej przy użyciu odpowiedniego sprzętu w ramach powierzchni zaznaczonej kolorem zielonym na mapie sytuacyjnej sporządzonej przez biegłego Sądowego R. N. z dnia 03.06.2019r. (k. 234) stanowiącą integralną część tego orzeczenia.
2. Zasądzić od uczestnika postępowania (...) S.A. w L. na rzecz wnioskodawcy Z. P. tytułem jednorazowego wynagrodzenia za służebność kwotę 1.076,00 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt sześć złotych 00/100) płatną w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty.
3. Oddalić wniosek w pozostałym zakresie.
4. Pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Giżycku od wnioskodawcy Z. P. kwotę 2.285,52 zł (dwa tysiące dwieście osiemdziesiąt pięć złotych 52/100) i uczestnika postępowania (...) S. A. w L. kwotę 1.785,22 zł (jeden tysiąc siedemset osiemdziesiąt pięć złotych 22/100) tytułem poniesionych wydatków.
5. Znieść wzajemnie koszty postępowania między stronami.

SSR Alina Kowalewska

S.. akt I Ns 462/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Z. P. wniósł o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości położonej w O. gmina W. oznaczonej numerami geodezyjnymi (...) zapisanej w księdze wieczystej (...) polegającej na prawie utrzymania urządzenia przesyłowego w postaci linii elektroenergetycznej i wykonywania z jego wykorzystaniem przesyłu na czas nieokreślony za jednorazowym wynagrodzeniem 26.339,49zł. Domagał się także zasądzenia kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że jest właścicielem nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej (...), na której usytuowana jest linia elektroenergetyczna i mimo czynionych prób nie zdołał dojść do porozumienia z właścicielem urządzenia co do warunków ustanowienia służebności.

Uczestnik postępowania (...) SA w L. wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Uzasadniając stanowisko uczestnik wywodził, że korzysta z nieruchomości wnioskodawcy w zakresie przysługującego mu prawa służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, które zostało nabyte przez zasiedzenie przez Zakład (...) SA z dniem 30.12.2002. w zakresie linii SN 15kV usytuowanej na działce o numerze 171/4 oraz przez uczestnika postępowania z dniem 05.01.2015r. w zakresie linii nN 0,4 kV usytuowanej na działce o numerze geodezyjnym (...). Uczestnik wyjaśnił, że odcinek napowietrznej linii SN 15kV W. –H. –G. przebiegający przez działkę (...) został wybudowany w okresie tuż powojennym a następnie wyremontowany w 1980r. i odebrany protokołem z dnia 30.12.1982r. Natomiast odcinek napowietrznej linii nN 0,4 kV przebiegający przez działki (...) został wybudowany przez wnioskodawcę na potrzeby prowadzonego S. na podstawie umowy z dnia 15.03.1995r. i przekazany uczestnikowi dnia 5.01.1995r. W 2008r. linia nN 0,4 kV została przebudowana po uprzednim uzgodnieniu z właścicielem nieruchomości. w wyniku przebudowy zdemontowano znaczną część linii co spowodowało, że obszar zajętego przez urządzenie pasa był znacząco mniejszy. Zmniejszyła się także liczba stanowisk słupowych a linię poprowadzono wzdłuż granicy działki z działką (...). Zdaniem uczestnika ta przebudowa nie przerwała ciągłości posiadania a zakres prac i przebieg linii po przebudowie przemawia za przyjęciem kontynuacji zasiedzenia służebności od 1995r. Uczestnik podkreślał, że przedsięwzięcia energetyczne w ramach przekształceń i sukcesji nieprzerwanie od chwili wybudowania linii bez żadnych przeszkód korzystały z urządzeń energetycznych dokonując konserwacji, przeglądów, napraw i przesyłając energię a właściciele nieruchomości nie sprzeciwiali się temu. W tej sytuacji, zdaniem uczestnika, przy przyjęciu dobrej wiary osób korzystających ze służebności przez okres ponad 20 lat doszło do zasiedzenia w czasie wyżej wskazanym.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca Z. P. jest właścicielem nieruchomości położonej w O. gmina W. składającej się z działek o numerach geodezyjnych (...), zapisanej w księdze wieczystej (...). Działki o numerze geodezyjnym (...)/6 i 171/7 zostały utworzone w wyniku podziału działki oznaczonej numerem (...) (**dowód: treść kw (...) k.9-13, wykaz zmian danych ewidencyjnych k.173**). Na nieruchomości wnioskodawcy znajdują się urządzenia energetyczne- odcinek napowietrznej linii nN 0,4 kV wsparty na żerdzi betonowej (słupie) oraz odcinek napowietrznej linii SN 15kV W. –H. –G. również wraz ze słupem elektroenergetycznym. Urządzenia te wchodziły w skład przedsiębiorstwa państwowego – Zakładu (...) w B.. Przedsiębiorstwo to w dniu 12 lipca 1993 r. zostało przekształcone w Zakład (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w B.. W dniu 30 czerwca 2007 r. ze struktury tej spółki wydzielono przedsiębiorstwo Zakład (...) S.A. Operator Systemu Dystrybucyjnego – Oddział (...) w B., które wniesiono aportem do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. W skład tego przedsiębiorstwa wchodziły m. in. prawo własności nieruchomości, budynków i budowli oraz ruchomy majątek sieci obejmujący w szczególności urządzenia służące do doprowadzania i odprowadzania prądu elektrycznego. W 2008 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. zmienił nazwę na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. W dniu 31 sierpnia 2010 r. nastąpiło połączenie (...) Spółki Akcyjnej w L. z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. przez przejęcie przez pierwszą ze spółek majątku drugiej (**dowód: zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09.07.1993 r. k.78-79, akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12.07.1993 r. wraz ze sprostowaniem – k.80-95, umowa aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30.06.2007 r.k.**

108-117, postanowienie z dnia 11.09.2008 r.k. 118-119, zaświadczenie o wpisie do KRS k.120,protokół zdawczo-odbiorczy przejęcia urządzeń k.107).

Linia SN 15kV istniała już w okresie tuż powojennym.- przebiegała między innymi przez działkę oznaczoną numerem (...), obecnie to działki o numerach (...). Nieruchomość pierwotnie stanowiła własność Skarbu Państwa i nosiła nr 171. W wyniku decyzji komunalizacyjnej z dnia 8.01.1991r. wydanej przez Urząd Wojewódzki w S. stała się własnością Gminy W. **(dowód: kserokopia decyzji k.155 i wykazu zmian gruntowych k.156-158).**

Decyzją z dnia 24.11.1979r.Wojewódzkiej Dyrekcji Rozbudowy Miast i Osiedli (...) w S. zatwierdzono plan realizacyjny zagospodarowania terenu inwestycji trasy linii SN 15kV G.-W.. Z opisu technicznego do projektu linii SN 15kV wynika, że całkowitej zmianie miał ulec przebieg trasy projektowanej linii w stosunku do istniejącej w rejonie wsi O.. Po przebudowie linia SN 15kV została odebrana i przyłączona do sieci **(dowód: decyzja z 24.11.1979r. k42, opis techniczny k.43-47, protokół odbioru z dnia 30.12.1982r. k. 49).** Po przebudowie od 1982r. przebieg linii pozostał niezmienny **(dowód: zeznania świadka Z. C. k.132 i A. P. k.132-133).**

Linia nN 0,4kV została przebudowana przez wnioskodawcę.

Decyzją nr (...) z dnia 1.12.1994r. Kierownika Urzędu Rejonowego w W. zezwolono wnioskodawcy na przebudowę linii elektroenergetycznej niskiego napięcia do motelu (...) w O. według projektu technicznego z listopada 1994r. W dniu 5.01.1995r.przebudowaną linię przyłączono do sieci Zakładu (...) w B. **(dowód: decyzja z dnia 1.12.1994r. k.52, projekt techniczny k.53-56) protokół z dnia 5.01.1995r. k. 57).** Kolejnej przebudowy, za zgodą właścicieli- co jest niesporne, dokonano w 2008r. na podstawie projektu z IV 2007r. i decyzji z dnia 9.08.2006r. oraz 24.09.2007r.obejmującej między innymi linię nN 0,4kV. Odbiór został wykonany w dniu 6.05.2008r.**(dowód: decyzje k.60-61, 67-68, protokół odbioru k.69).**

Przebudowa w 2008r. zmieniła przebieg linii niskiego napięcia z uwzględnieniem interesów właścicieli nieruchomości **(dowód: zeznania świadka Z. C. k.132).**

Od momentu zbudowania linii energetycznych, zarówno niskiego jak i średniego napięcia, urządzenia te są wykorzystywane do przesyłu energii. Pracownicy uczestnika, a wcześniej jego poprzedników prawnych, przeprowadzają przeglądy tych urządzeń, konserwują je, naprawiają, a w wypadku wystąpienia potrzeby wchodzi na nieruchomość wnioskodawcy. Linia nN 0,4kV, a właściwie żerdź betonowa, na której linia wspiera się powoduje całkowite wyłączenie z eksploatacji 3,14m² gruntu. Na całym przebiegu linii przez nieruchomość wnioskodawcy występuje pas o szerokości 2m ograniczonego korzystania z nieruchomości . Ograniczenia te rekompensuje kwota 1076zł **(dowód: opinia biegłego R. J. k. 191-196, opinia biegłego W. S. k.253-265 i 301-302).**

Sąd zważył, co następuje:

Wnioskodawca oparł żądanie na treści art. 305² § 2 k. c., zgodnie z którym jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowieniu służebności przesyłu, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za jej ustanowienie, jeżeli jest ona konieczna do korzystania z urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazów, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych wchodzących w skład przedsiębiorstwa.

W sprawie bezspornym było, iż na nieruchomości należącej do wnioskodawcy, a oznaczonej nr geod. 408/1, 171/6 i 171/7, znajdują się urządzenia przesyłowe wchodzące w skład przedsiębiorstwa uczestnika postępowania. Wobec jednak podniesionego przez uczestnika postępowania zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu należy wskazać, że jego uwzględnienie czyni roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości bezpodstawnym. Od daty zasiedzenia bowiem przedsiębiorstwo przesyłowe nabywa prawo do nieodpłatnego korzystania z nieruchomości, na której posadowione jest urządzenie przesyłowe. W tym kontekście należy wskazać, że przed wprowadzeniem instytucji służebności przesyłu (art. 305¹ -

305⁴ k. c.), przedsiębiorstwo przesyłowe mogło zasiedzieć służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu na mocy art. 292 k.c., zgodnie z którym przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k. c. służebność przesyłu może być nabyta przez zasiedzenie, jeżeli polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia a przepisy o nabyciu własności nieruchomości stosuje się odpowiednio do zasiedzenia służebności. Art.172 §1 kc stanowi, że posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż uczestnik postępowania oraz jego poprzednicy prawni korzystali z urządzeń posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy. W wypadku linii sN 15kV w sposób niezmienny i nieprzerwany trwa to od 1982r., kiedy to poraz ostatni przebudowano linię zmieniając jej przebieg. Linia nN 0,4kV została zbudowana w 1995r. a jej przebieg został utrwalony po przebudowie w 2008r. Potwierdzają to przedłożone przez uczestnika postępowania dokumenty w postaci projektów budowy i przebudowy linii elektroenergetycznych i protokołów sprawdzenia gotowości do przyłączenia do sieci oraz zeznania świadka Z. C., który potwierdził zakres budowy i przebudowy obu linii. Dowody te nie były przez strony kwestionowane.

Kwestią sporną była okoliczność, czy uczestnik posiadał służebność w dobrej czy złej wierze. W judykaturze dobrą wiarę rozumie się jako błędne, ale usprawiedliwione w danych okolicznościach przeświadczenie posiadacza służebności o przysługującym mu prawie do korzystania z cudzej nieruchomości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 listopada 2012 r. (II CSK 120/12, nr LEX 1267161) państwowe osoby prawne, które w okresie przed dniem 31 stycznia 1989 r., w wyniku realizacji inwestycji przesyłowych, przebiegających przez nieruchomości nie należące do przedsiębiorstwa przesyłowego, co do których wydane były decyzje administracyjne o przebiegu linii przesyłowej i pozwolenia budowlane, objęły w dobrej wierze posiadanie służebności, jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności (art. 172 § 1 w związku z art. 292 i art. 352 k.c.)”. Sąd w niniejszej sprawie pogląd wypowiedziany przez ten Sąd podziela w całości. Dlatego też bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu na gruntach wnioskodawcy rozpoczął się dla poprzedników prawnych uczestnika postępowania będących w dobrej wierze. Ponadto, w odniesieniu do kwestii dobrej wiary posiadania służebności, sąd zauważa, iż art. 7 k.c. ustanawia domniemanie dobrej wiary, którego wnioskodawca, reprezentowany przez znaczną część trwania postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika, nie obalił.

Mając na uwadze powyższe a ponadto okoliczność, że nieruchomość przestała być własnością Skarbu Państwa z dniem 27.05.1990r (decyzja komunalizacyjna k.155) okres zasiedzenia służebności przesyłu w zakresie korzystania z linii SN 15kV upłynął 27.05.2010r. W związku z powyższym, żądanie wnioskodawcy ustanowienia służebności przesyłu na działce o nr geod. 171/6 jest bezzasadne, bowiem uczestnik nabył służebność przesyłu przez zasiedzenie.

Sąd nie podziela natomiast stanowiska uczestnika co do nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie w zakresie korzystania z linii nN 0,4 kV na działkach wnioskodawcy o numerach geodezyjnych (...).

Poza sporem jest, że linia ta została wybudowana w 1982r. następnie przebudowana w 1995r i w 2008r. Przebudowa była związana ze zmianą przebiegu linii. Niesporne jest również, że wnioskodawca i ówczesny Zakład (...) zawarli umowę przekazania własności urządzeń na rzecz Zakładu a wnioskodawca jako właściciel nieruchomości wyraził zgodę na korzystanie z nieruchomości w zakresie obsługi wybudowanych urządzeń energetycznych. W tej sytuacji nie można korzystającemu ze służebności przypisać dobrej wiary (przy złej wierze okres 30 lat posiadania służebności upłynąłby 6.05.2038r.). Ponadto zawarta między stronami umowa dająca uczestnikowi tytuł prawny do korzystania z nieruchomości na potrzeby utrzymania urządzeń energetycznych nie pozwala na zasiedzenie służebności gruntowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9.12.2014r. w sprawie III CSK 348/13).

Obszar niezbędny do korzystania z nieruchomości w celu prawidłowego utrzymania urządzeń i przesyłu energii został ustalony przez biegłego sądowego z zakresu sieci i instalacji elektrycznych R. J. w opinii z dnia 20.03.2019r. (**opinia k. 192-198**). Według ustaleń biegłego, dla prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania linii elektroenergetycznej nN 0,4 kV niezbędny jest pas o szerokości 2 metrów na całym przebiegu linii przez nieruchomość powoda. Pas ten jedynie ogranicza możliwość korzystania z nieruchomości okresowo bez wyłączenia jej z eksploatacji. Natomiast całkowicie wyłączona z eksploatacji jest powierzchnia 3,14 m² w obrębie stanowiska słupa żerdziowego. Obszary te zostały wykreślone przez biegłego z zakresu geodezji R. N.. Powierzchnia ograniczonego korzystania z nieruchomości w związku z przebiegiem linii została ustalona na 22m²(**opinia k. 232-234**). Mając na uwadze ustalenia biegłych z zakresu energetyki i geodezji biegły z zakresu szacowania nieruchomości W. S. ustalił wartość wynagrodzenia za korzystanie ze służebności w ramach linii nN 0,4 kV na kwotę 1.076,00 złotych (**opinia biegłego k. 254-270 i 301-302**). Po korektach wykonanych przez biegłych i wyjaśnieniach w opiniach uzupełniających ustalenia biegłych nie były przez strony kwestionowane, wobec czego sąd przyjął je za miarodajne do czynienia ustaleń co do zakresu korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w ramach służebności przesyłu oraz wynagrodzenia za tę służebność.

Mając to na uwadze na podstawie art. 305¹ kc sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania między stronami sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 2 kpc uznając, że z uwagi na interesy stron i stopień zainteresowania rozstrzygnięciem sprawy celowe jest zniesienie tych kosztów między stronami.

O kosztach należnych na rzecz Skarbu Państwa w związku z wydatkami poczynionymi na opinie biegłych sąd rozstrzygnął na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. z 2019r. poz. 785 z późn. zm.) obciążając tymi kosztami strony w równych częściach z przyczyn wyżej wskazanych.